

BUITEN

7^E JAARGANG N^O. 30.

ZATERDAG 26 JULI 1913.

Foto Haagsch III. Bureau.

DE TENTOONSTELLING VAN ZEEUWSCHE KLEEDERDRACHTEN, WONINGEN,
GEERUIKEN EN VOLKSKUNST TE MIDDELBURG.
KLEEDERDRACHTEN VAN OUD-WALCHEREN.

BUITEN

Geïllustreerd Weekblad
aan het Buitenleven gewijd

INHOUD:

DE ZONNEVROUW, DOOR GASTON LEROUX (4)	BLZ. 354
EEN VREEMDSOORTIGE VISCH	„ 355
DE „ENTOS”, (VERVOLG VAN BLZ. 321), DOOR L. GEÏLLUSTREERD	BLZ. 356—359
NACHTVAL, (GEDICHT), DOOR LEO RIKMENSPOEL	BLZ. 357
OVERIJSELSCH E LEGENDES, I. DE WITTE WIFE VAN ESPELOO, (SLOT), DOOR JOSEF COHEN	„ 358
VERSCHILLENDE GROENTEN, DOOR E. TH. W.	„ 358
SCHEY-BEECK, (SLOT), DOOR J. L. WALCH, GEÏLL. BLZ. 359—360	
WIJ KOMEN, (GEDICHT), DOOR J. OLIVIER VERHAAR	BLZ. 360
DE ONTDEKKING VAN HINDELOOPEN, DOOR A. E. W. T. L., GEÏLLUSTREERD	BLZ. 361—363
HET GEWEI VAN DEN CARIBOU, DOOR CH. G. D. ROBERTS. BLZ. 363	
DE TENTOONSTELLING VAN SPORT EN TOERISME, TE 'S-GRAVENHAGE. ILLUSTRATIE	„ 363
DE GROOTE OERANG-OETAN IN „ARTIS”. ILLUSTRATIE	„ 364
DE TENTOONSTELLING VAN ZEEUWSCHE KLEEDERDRACHTEN, WONINGEN, GEBRUIKEN EN VOLKSKUNST, TE MIDDELBURG. ILLUSTRATIES	BLZ. 353 EN 364

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

De uitgevers verzoeken beleefdelijk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74—76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten.” Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's. Tevens gelieve men achter op de foto's duidelijk aan te geven, wat ze voorstellen.

Uitgave van SCHELTEMA & HOLKEMA'S BOEKHANDEL
K. Groesbeek & Paul Nijhoff - AMSTERDAM -

DE ZONNEVROUW

door GASTON LEROUX.

(4) (Geautoriseerde vertaling).

EERSTE BOEK.

EN... is het waar, dat er nog menschen geofferd worden? vroeg Raymond.

— Wel neen, wat een onzin! zeide Maria-Theresia.

Tante Agnes en de oude Irene begonnen nu François-Gaspard in te lichten.

— Maria-Theresia weet het niet. Die is in Parijs opgevoed. Ze kan het natuurlijk ook niet weten. Geloof ons, beste mijnheer Orout... Ze doet verkeerd met daarom te lachen. Er valt niets te lachen. Wij voor ons, moet u weten, wij zijn heel, heel zeker (God, er zijn toch waarlijk bewijzen te over)... we zijn zeker, dat om de tien jaar (reeksen van tien jaar, ziet u, dat was de groote tijdverdeling bij de Incas) — *dat om de tien jaar de Quichuas-Indianen een vrouw aan de zon offeren!*...

— Hoe dat? Hoe bedoelt u dat: een vrouw offeren? vroeg oom Gaspard, die ademloos geluisterd had.

— Een vrouw offeren, ja, mijnheer Ozout. Ze offeren een jonge vrouw in het geheim. Het gebeurt in de tempels, die nog uit den tijd van de Incas dateeren; daar is nog nooit een vreemdeling binnengedrongen. Het is ontzettend, maar het gebeurt, het gebeurt. Er is geen twijfel aan.

— Een jonge vrouw offeren ze? Maar hoe gebeurt dat dan? Dooden ze haar?

— Ja, ze dooden haar. Ze dooden haar ter eere van de zon.

— Maar hoe dooden ze haar dan wel? Verbranden ze haar?

— Neen, neen, het is veel verschrikkelijker, mijn beste mijnheer Azout, het is veel verschrikkelijker. De brandstapel dient maar voor heel gewone plechtigheden. Maar bij het tienjaarlijksche feest van het *Interaymi*, dan wordt een maagd, de mooiste en de edelste van geboorte, die zij maar onder een vijandig volk kunnen vinden, weggevoerd, en... *die wordt dan in hun zonnentempel levend ingemetseld.* Ja, mijnheer Ozout, u kunt het gelooven, zoo gebeurt het, en niet anders.

Maria-Theresia kon haar lachen niet houden, toen ze het ontstelde gezicht van mijnheer François-Gaspard zag. Deze, gestoord in zijn liefheerij van onderzoeker, wierp haar een blik toe als een kind, dat bij zijn spelen gehinderd wordt. Hij meende de twee oude dames te kunnen gelooven. Wat zij daar verteld

hadden, klopte geheel met wat men uit de overleveringen wist van de zonnemaagden. En hij vond dit oogenblik zeer geschikt om zijn kennis eens te luchten. De menschenoffers waren altijd in zwang geweest bij de Incas. Nu eens werden er ter eere van een godheid geofferd, dan weder eens aan den koning zelf, en deze offers hadden zich menigmaal vrijwillig daartoe aangeboden. Het geschiedde tijdens de koninklijke begrafenis, wanneer overal het bloed met de tranen vloeide. Dan was er een strijd tusschen de vrouwen onder de Incas, wie zich offeren zou.

— Prescott, zoo begon oom Gaspard, — Prescott, die, na Wiener, het schoonste werk over het Keizerrijk der Incas en over de verovering van Peru door de Spanjaarden geschreven heeft, — Prescott zegt, — en hij heeft dit uit zeer betrouwbare bronnen, — dat meer dan duizend dienaren, vrouwen en dienstmaagden op het graf van den vorst geofferd werden. De wettige echtgenooten gaven het voorbeeld door zich zelven te dooden!...

— Ach! de dwazen! De dwazen! riep tante Agnes, de handen wringend.

De oude Irene sloeg een kruis en begon een gebed te mompelen.

De markies nam nu het woord om François-Gaspard geluk te wenschen.

— Dit alles is zeer juist, mijn waarde gast, zeide hij, — de geleerden van onze geographisch en oudheidkundig genootschap zullen nu eens bemerken, hoe onderlegd u bent. Heerlijk, heerlijk zal men het vinden met u samen te werken. Als ge erin toestemt, breng ik u morgen na uw ontvangst door het Genootschap, dadelijk naar een plaats in de buurt van Ancon, waar ik mijn laatste onderzoekingen gedaan heb, en daar zult u bevestigd zien, dat de Inca's zich begraven lieten met hunne kostbaarste gereedschappen en vrouwen bij zich, want alles wat zij bezeten hadden, moest hen volgen in de betooverde woningen der zon.

— Wat wordt er toch eigenlijk bedoeld met „zonnemaagd”? vroeg Raymond.

— De zonnemaagden, hernam François-Gaspard met kinderlijke vreugde, — de zonnemaagden zijn de „uitverkorenen”. Zoo noemde men haar ook wel. Het waren jonge meisjes, aan den dienst der Godheid gewijd; op heel jeugdigen leeftijd werden zij uit het huis van hare ouders gehaald en ondergebracht in een soort kloosters, waar zij onder toezicht werden gesteld van bejaarde oude dames, *mamaconas* genaamd, menschen die zelve oud geworden waren binnen de muren van die kloosters. Onder die eerbiedwaardige leiding leerden de meisjes den aard van hunne godsdienstplichten begrijpen. Ze hielden zich onledig met naaien en borduren, en met de prachtige wol der inheemsche schapen weefden zij kleeden voor de tempels, en voor de Incas en hunne paleizen.

— O, maar, sprak de oude Irene, terwijl ze het hoofd ophief, — hun taak was hoofdzakelijk, over het heilige vuur te waken, over het heilig vuur, dat aangestoken werd bij het feest van *Raymi*.

— Ja, ja, ik weet het, aldus beaamde haar de geleerde heer Gaspard. Ja, zij leefden geheel afgezonderd; van het oogenblik af, dat zij in het klooster kwamen, hadden ze heel geen omgang meer met de buitenwereld, zelfs niet met hare familie en hare vrienden. Alleen de Inca en de Coya, of koningin, mochten in de gewijde plaats binnengaan. Men bewaakte met zorg hare zeden en levenswijze, en elk jaar werden er beambten in de kloosters gezonden, om de inrichting goed te onderzoeken en een rapport op te stellen over den staat van de tucht.

— En wee de ongelukkige, waarvan men bemerkte, dat zij iets in den zin had, dat strijdig met de voorschriften was, riep de oude Irene. Naar de strenge wet der Incas werd zij levend begraven, en de stad of het dorp, dat zij bewoond had, werd met den grond gelijkgemaakt en „bezaaid met steenen”, als om alle herinnering aan haar bestaan uit te visschen.

— Juist, zeer juist, zeide François-Gaspard.

— *Doux pays*, smaalde Raymond.

— Maar jongen, dat alles bewijst hun groote beschaving, want men bespeurt in alles, tot zelfs in de gebruiken in hun tempels, de gewoonte van het oude Rome. Ha! Christophorus Columbus, die bij zijn aankomst op de kust niets dan bepluimde en plomp gewapende wilden zag, vermoedde niet dat verder het land in, of liever aan de andere zijde van het land aan de zee een zoo geheel andere wereld was met hare eigen zeden en geschiedenis, hare eigen wetten en gedenkteekenen, twee volken: de Asteken in Mexico en de Incas in Peru; volken die in beschaving de minderen niet waren van die rond de Middellandsche zee woonden. Het was hetzelfde alsof een Oostersche prins de oude wereld zou hebben ontdekt, bij het naderen der steppen van Scythië. Hij had kunnen terugkeeren in zijn land, in de meening, dat hij niets dan een naakte woestijn had gezien, terwijl daarachter dan toch de geheele Romeinsche wereld stak.

— Eigenlijk, waagde Raymond bedeesd, — eigenlijk moet een ware veroveraar raden wat er nog bestaat achter wat hij bij eersten oogopslag ziet.

— Dat is de roem van Pizarro en Cortez, riep opgewonden de markies.

— Ach, die zijn hier gekomen om alles te vernielen, zeide oom Gaspard.

Gelukkig hoorde Christobal het niet, en de geleerde ging, goddank, ook niet verder. Maria-Theresia had onder de tafel Een De la Torre, een der voorvaders van den markies, had Pizarro vergezeld bij zijn „vernielingswerk”!

De twee oude dames waren beiden versted over dit harde oordeel, een oordeel dat bovendien zoo weinig „katholiek” leek, over een onderneming, die in hun oogen vóór alles christelijk was, immers zij had het Christendom in haar gevolg naar deze Westersche landen medegevoerd. Maar nu kwam Maria-Theresia weer tusschenbeiden; ze wilde de oude dames weer op dreef brengen met hare oud-Peruviaansche verhalen.

— Ja, dat is alles heel mooi, met al ons praten, viel zij in, — maar we spraken daareven over menschenoffers, en we weten nu nog altijd niet of die nog altijd bestaan in onzen tijd.

— Ach, dom kind, riepen de oude dames gelijktijdig, — jij bent nog de eenige, die dat niet gelooven wil.

— Maar wie heeft het dan gezien?

Tante Agnes schudde het hoofd.

— Luister eens, zei ze, — toen ik nog een jong meisje was, had ik een oude Quichua-dienstbode uit de streek van het Titicacameer. Zij vertelde, dat ze in den tijd van dertig jaren driemaal op het Interaymi-feest telkens met haar eigen oogen een jong meisje uit de stad levend had zien inmetselen.

— Uit welke stad? vroeg Raymond.

— Uit Lima.

— Neen, neen, dan zou dat wel bekend zijn geraakt, weerlegde Raymond, die er plezier in kreeg, de twee oude dames een beetje te plagen, en ook door Maria-Theresia daartoe nog meer werd aangezet.

— Maar men weet het heel wèl, mijn jonge mijnheer, hield tante vol, — men kent hier heel goed de namen van de twee meisjes, waarvan er een nu tien jaar geleden, en de andere twintig jaar geleden in den zonnetempel ingemetseld werd.

— Ja, ja, we weten het wel, zei lachend Christobal.

— Er valt niets te lachen, mijn waarde, knorde Agnes.

En Irene bromde: Neen, neen, niets om te lachen, niets om te lachen.

Maar Christobal werd hoe langer hoe vroolijker. — Ah, gekte hij, — laat ons de arme kinderen beweenen. Ach, die ongelukigen! Aan hun liefderijke ouders ontrukkt, en dat in den bloei van hun leven!

— Mijn waarde, kunt ge ons dan wellicht zeggen, waar Amelia de Vargas en Maria-Christina d'Orellana gebleven zijn?

— Ja, ja, dat moet hij ons nu maar eens vertellen, viel Irene bij.

— Zie zoo, we zijn er weer. Ik dacht het wel, sprak lachend de markies.

— Ik verzoek u wel een beetje ernstiger over zulke dingen te spreken. Je hebt Amelia de Vargas gekend....

— O, zij had den liefsten glimlach op de geheele *Plaza Mayor*! Ja, dat is twintig jaar geleden. Waar blijft de tijd! Ja, het is waar, dat zij toen plotseling verdwenen is.... met een van haar bloedverwanten!

— Ik heb eergisteren hooren vertellen, dat het een toreador was, viel Maria-Theresia in,.... dat is ook al een geschiedenis die zich elke tien jaar herhaalt, lijkt het wel,.... tegen den tijd van het Interaymi-feest....

— Het is een geschiedenis, die indertijd de geheele stad in opschudding heeft gebracht. Bij een onvoorziene gevecht op de *Plaza des Toros* was Amelia eensklaps verdwenen. Haar ouders, die bij haar waren, zochten haar overal tevergeefs. Zij was weg, en is nooit meer teruggekomen. Men heeft haar door Indianen zien wegvoeren, en men weet beslist, dat zij levend ingemetseld is.

— Wat een fantasie heeft het volk toch! Wat een machtige fantasie! De waarheid is, dat ze met een familielid samen vertrokken is. Zij waren natuurlijk in een andere stad gaan wonen.

— Zoo, zoo, denk je dat? Je weet zelf wel beter, mijn waarde broer. Trouwens, Maria-Christina d'Orellana dan?

— Ik moet zeggen, dat haar lot werkelijk droevig was, hernam de markies, — zij wandelde met haar vader in de buurt van Cuzco, en liep de onderaardsche gangen in, waarvan eigenlijk niemand de uitgebreidheid kent. Natuurlijk verdwaalt ze in die catacomben. Dat spreekt vanzelf. Sedert dien tijd heeft de regeering die onderaardsche gronden laten dichtmetselen. *)

— Ja, en sinds dien dag is ook de vader krankzinnig geworden. Al die tien jaren dwaalt hij daar in de buurt rond, en roept hij om zijn dochter. Tegen hem zou je het niet moeten zeggen, dat ze niet voor de Interaymi-feesten ontvoerd is.

— Ja, als je zelf zegt, dat de man krankzinnig is....

— Hij is het geworden tengevolge van de ontzettende gebeurtenis. Een paar dagen vroeger had het meisje een vreemd geschenk ontvangen, een zwaren, oud-gouden armband, middenin versierd met een schijf, die de zon moest voorstellen.

— Maar beste Agnes, je weet dat hier te lande de goudsmiden overal de zon bij te pas brengen....

— Ja, maar die armband was *de echte*. Dezelfde was ook aan Amelia gestuurd.

— Kom, kom, je verzint maar weer iets, mijn beste. Bij zulke verhalen wordt de geschiedschrijver leelijk uit den koers gejaagd, mijn waarde gast, wees zoo goed en maak alsjeblieft vooral geen aantekeningen.

— Maar, koppige man, die je bent, ik verzin niets. Het was de *echte gouden zon-armband*, de armband die het offer aanwijst. De armband, die alle tien jaren na den dood van Atahualpa, die door Pizarro levend werd verbrand, door de priesters der Incas gezonden wordt aan haar, die is uitverkoren om de zonnevrouw te worden. De arme Orellana heeft waarlijk genoeg gepraat over dien armband. Heel de stad heeft er veel over gepraat.

— Ja, ja als het tegen het Interaymi-feest loopt, begint de verbeelding van de geheele stad te werken, zei de markies en zich naar Gaspard buigend, vervolgde hij: O, mijn waarde gast, u hebt geen voorstelling wat een werk het voor ons Genootschap is, al die oude volksverhalen uit de menschen te krijgen. U, die een ware geleerde bent, kunt u dat niet voorstellen.

— De geleerde mag de oude volksverhalen niet versmaden. Ik voor mij ben heel gelukkig, deze reis te hebben gemaakt. Ik heb bemerkt, dat ik in een land ben aangekomen, waar de volksverleveringen nog zoo algemeen bekend zijn.

Op dit oogenblik kwam een bediende binnen. Hij bracht aan Maria-Theresia een formulier en een doosje.

— Aangeteekend, zei hij, — de besteller is daareven al geweest, maar ik heb hem gezegd, vanavond het geteekend formulier te komen afhalen. Hiër moet u uw naam zetten, juffrouw....

Maria-Theresia teekende.

— Kijk, kijk, zei ze, — dat komt uit Cajamarca. Maar ik ken daar niemand. Wat kan dit eigenlijk wezen? U veroorlooft me even?

Zij sneed het touwtje door, brak het lakzegel stuk, en opende het kleine houten doosje.

Een armband! riep ze uit, een weinig zenuwachtig lachend, — een armband. Dat is werkelijk toevallig! Maar *het is de gouden zon-armband* werkelijk! *De armband der zonnevrouw!*

Allen waren opgestaan, behalve dan de twee oude dames, die er de kracht niet toe hadden, en aller oogen waren gericht op den zwaren armband van oud, bruin geworden goud, met een gouden zonnescijf, die dof en stoffig was.

— Nu! het is een leuke grap! lachte Maria-Theresia.

— Verduiveld! riep de markies met een eenigszins veranderde stem, — hij is goed! Het is de lieve en geestige wraakneming van Alonso de Guelar, wiens aanzoek je hebt afgewezen. — Je weet dat iedereen jou, omdat je niet trouwen wilt, de Zonnemaagd noemt. — Maar wat.... wat kijken jullie allemaal leelijk.

En zich tot de oude dames richtend: Maar ge zult u toch door zoo'n onschuldige grap niet van streek laten brengen?

Maria-Theresia liet den armband door François-Gaspard en Raymond bewonderen.

— Vader, wilt u aan don Alonso zeggen, dat ik graag zijn geschenk aanneem, en het als een aandenken aan onze vriendschap dragen zal? Hij is heusch heel mooi. Men maakt tegenwoordig niet meer zulke mooie dingen. Vindt u ook niet, mijnheer Ozout?

— Ik voor mij, zeide François-Gaspard, — ik voor mij geloof, dat die armband vier of vijfhonderd jaar oud is.

— Men vindt zulke stukken nog wel bij de opgravingen bij de koningsgraven, maar ze zijn zeer zeldzaam. Het verwondert mij niet, dat don Alonso tot Cajamarca is moeten gaan om er een machtig te worden! zei de markies.

— Waar is dat, Cajamarca? vroeg Raymond.

— Onwetend jongmensch! antwoordde oom Gaspard, — Cajamarca is het oude Caxamarca van de Incas, de tweede hoofdstad van hun rijk ten tijde van Pizarro.

— En de stad, waar hun laatste koning levend werd verbrand, jammerde de flauwe stem van tante Agnes. Men ijde op haar toe, want ze was onwel geworden. Ze moest naar haar kamer worden gebracht. De oude Irene, bleek als haar halsdoek, volgde haar, terwijl ze voortdurend met haar duim het kruisteeken op haar voorhoofd maakte. *(Wordt vervolgd.)*

*) Paul Walle beschrijft in zijn boek „Perou” onderaardsche gangen, waaronder er ook waren, die tot aan Cuzco liepen. Deze onderaardsche gangen, — zegt hij, — zouden heel belangrijk voor den onderzoeker kunnen zijn, maar naar aanleiding van het feit, dat verscheidene personen er reeds in verdwaald waren, heeft de regeering ze laten dichtmetselen.

EEN VREEMDSOORTIGE VISCH.

TOT de hoogst merkwaardige visschen, welke de diepste diepen der zeeën bewonen, behoort de vreemdsoortig gevormde Malarmat of pantservissh (Poristethus cataphractum). Zijn geheele lichaam is, behalve de pantsersomkleeding, met lange scherpe stekels bezet. Deze geharnaste ridder onder de visschen der Middellandsche zee is buitengewoon schoon gekleurd: van boven prachtig rood, aan de zijden goud en op de buik zilverglanzend. De borstvinnen zijn rood, de buik- en aarsvinnen wit en de rugvinnen bruinviolet. De malarmat bewoont de grootste diepten der Middellandsche zee. Langs de kust van Spanje en Provence schijnt hij menigvuldiger dan in andere gedeelten van de Middellandsche voor te komen; daar wordt hij ten minste ijverig gevischt, omdat zijn vleesch er hoog geschat wordt. De toebereiding geschiedt uit den aard der zaak op een zeer eigenaardige wijze, daar het pantser zelf aan het scherpste keukenmes weerstand biedt; de malarmat wordt derhalve, als men haar wil koken, eerst geweekt en, zoo men hem gebraden wil nuttigen, door de mondopening van zijn ingewanden ondan. Nadat de ledige ruimte met boter is opgevuld wordt hij in de pan gebraden tot de schubben loslaten.

VERBETERING.

In ons nummer van 5 Juli staat onder de afbeelding beneden op bladzijde 324:

Overblijfselen van kasteel Batenburg bij Vianen.

Inplaats van Batenburg leze men: *Batestein*.

Foto T. Groote & Co.

IN HET PAVILJOEN VAN AMSTERDAM OP DE „ENTOS”.

DE „E. N. T. O. S.”

(Vervolg van blz. 321).

THANS naar het andere tentoonstellingsterrein, dat van het tot nog toe betredene door de Oude Veerhaven en een weg wordt gescheiden. Een brug verbindt beide gedeelten; ze is 5 M. hoog en biedt een fraai gezicht op het hoofdgebouw met den sierlijken tuinaanleg er voor van „Corona”. Het is een genoegen naar de fraaie lijnen van dit gebouw te zien (gebouwd naar 't ontwerp van H. J. M. Walenkamp); het eenigszins gedrukte van de gebouwen onder de zadeldaken wordt goedge maakt door de slankheid der 40 M. hooge torens. En fraai van tekening en kleur zijn zoo hier als elders de tympanen. Dat tusschen de beide torens stelt voor de groote vaart; daaronder de woorden: *navigare necesse* (de scheepvaart is noodzakelijk). Hiermee scheen 't beschikbare Latijn uitgeput te zijn, tenminste zoowel onder 't tympan ter rechter, als onder dat ter linkerzijde leest men: *Scheepvaart*.

Rechts van de open ruimte voor het hoofdgebouw staat de Engelsche afdeeling, officieel de Britsche (catalogus) of nog officieel de British section (zoals op 't gebouw te lezen staat). Brittannia schijnt hier vooral te hebben willen toonen, dat het nog altijd „rules the waves”. Aan fragmenten en afbeeldingen van oorlogsschepen, aan ruggen van muilezels, is hier geen gebrek. Zelfs schepen op ruggen van muilezels, die op bedenkelijke wijze het scheepvaartgebied verlaten, ziet men hier.

Bij het verlaten van het Engelsche paviljoen hebben sommigen een in dit geval niet aan te moedigen neiging tot rechts, waar zoet-lokkende draaiorgel-geluiden het bestaan van het Lunapark doen vermoeden. Wij echter onderdrukken deze neigingen, en wenden — om het nu eens entos-achtig uit te drukken — den steven naar het hoofdgebouw. Alvorens het te betreden, zij een bezoek aan den linker toren aanbevolen; een lift voert naar boven, vanwaar men een heerlijk en afwisselend vergezicht heeft over grauw-grijze IJ met de schoone hoofdstad, die gedeeltelijk in het grauw-grijze IJ en de schoone hoofdstad, die gedeeltelijk nog „gelijk een halve maen zich opdoet voor onze oogen.”

Het hoofdgebouw bestaat uit drie zalen naast elkaar. De middelste, die men, door den hoofdingang binnengaande (zoo we ons niet vergissen zijn de andere ingangen aan de voorzijde steeds gesloten) het eerst betreedt, bevat dadelijk de Indische afdeeling. Een zeer fraai model in koper van den vuurtoren van Diamantpunt (Noordkust van Atjeh) vervaardigd op het Marine-établissement te Soerabaia, valt hier dadelijk op. Verder nemen belangrijke inzendingen van de Kon. Ned. Paketvaart-maatschappij hier een voorname plaats in. En dan is er de stand van de scheeps- en werktuigbouw Feyenoord; terwijl de gemeente Rotterdam zich van deelneming aan deze tentoonstelling heeft onthouden, hebben verschillende Rotterdamse ondernemingen een minder bekrompen standpunt ingenomen. En de aardige stand van onze populaireren A. N. W. B. met een gezicht op het echt-Friesche dorp Grouw op den achtergrond,

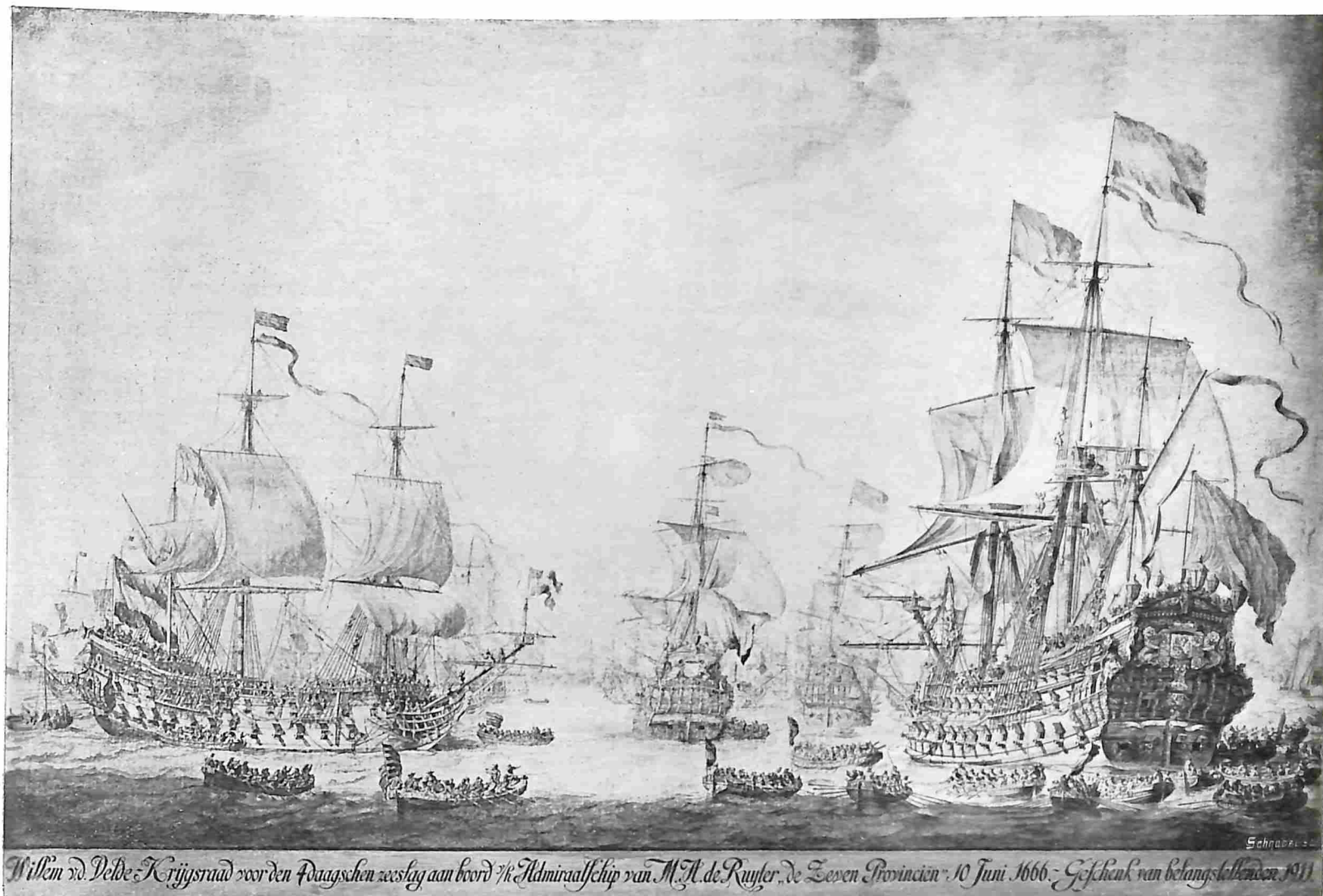
die ons er aan herinnert, dat de Toeristenbond voor Nederland ook het watertoerisme onder haar koesterende vleugelen heeft genomen. En dan nog zoo heel veel meer, dat wij niet kunnen en niet willen opsommen, omdat wij zouden vreezen, op den klip van plaatsgebrek te zullen stranden en bovendien misschien een vooral op scheepvaartgebied zeer te schuwen mist van slaperigheid voor uw oogen, o geachte lezers, zouden doen oprijzen.

Links van de middenzaal vindt men de inzendingen der groote stoomvaart- en scheepsbouwmaatschappijen. Tot in de kleinste bijzonderheden nagebootste bootmodellen vormen hier een rijke en door hun sierlijke en ranke lijnen het oog aangenaam aandoende verzameling. In diezelfde zaal bevindt zich de eigenaardige, oorspronkelijke en hoogst bezienswaardige zending van het Ministerie van Marine. Een gedeelte van ons nieuwste type pantserschip „De zeven provinciën”, n.l. het gedeelte van den commandotoren af tot en met de kombuis, is hier in ware grootte voorgesteld; het reikt bijna tot het dak van het tentoonstellingsgebouw. Men kan zich hier een beeld vormen van de inrichting en bewapening van een slagschip en vooral ook van het leven aan boord van een oorlogsbodem. Want men kan hier een kijkje nemen in de bottelarij, het volkslogies, het scheeps-lazaret met operatiekamer, het seinstation en de kombuis met zijn groot stoomfornuis. Heel in de hoogte de commandotoren, met het kleine, door dikke pantserplaten beschermde vertrekje van den gezagvoerder. Een goeden indruk van de reusachtige afmetingen der pijpen van groote stoombooten geeft het gedeelte der pijp van het stoomschip „Nestor”, in dezelfde zaal opgesteld. Het vormt een gezellig rond vertrekje met een doorsnede van gemiddeld 5 M.

In dezelfde zaal, evenals in die rechts van de middenzaal, vinden we bepaald artistieke stands van touwslagerijen. We gheelen niet, dat met touw alleen zoo'n decoratief en smaakvol geheel kon worden verkregen. De rechtsche zaal van het hoofdgebouw geeft ook veel belangwekkends te zien, maar het is ons niet mogelijk, hierbij langer te vertoeven.

We gaan terug naar de middenzaal, vanwaar een doorgang voert naar de Machine-afdeeling, waar raderen draaien en drijfriemen snorren, zonder dat er iets door tot stand komt dan een geweldig lawaai. Achter deze afdeeling van ongebruikte energie wordt een kleine bloemhof, waarvan Café 't Haantje het middelpunt vormt, omsloten door galerijen met winkeltjes en kleinere inzendingen. Hier vindt men na eenig zoeken ook (met de zoo nuttig werkende Boekencommissie), dat zich zelfs hier, waar toch geen Minister van Buitenlandsche zaken in de buurt is, in een hoekje heeft laten dringen. Aan den anderen kant trekt een merkwaardige verzameling Indische vaartuigen de aandacht.

Achter de galerijen bevinden zich nog eenige zalen, waarvan

Willelm van Velde Krijgsraad voor den Daagschen zeeslag aan boord van 't Admiraalschip van M. H. de Ruyter, de Zeven Provinciën, 10 Juni 1666. Geschenk van belangstellenden 1911

PENTEEKENING VAN WILLEM VAN DE VELDE DE OUDE IN DE HISTORISCHE AFDEELING VAN DE „ENTOS”,
INZENDING VAN DEN STAAT DER NEDERLANDEN.

Van links naar rechts: het groote schip dwarsscheeps: de „Delft” (62 stukken) van den Schout bij nacht Jan van Nes; in het midden de „Utrecht” (60 stukken), kapitein Goskens; daarnaast de nieuwe „Eendracht” (76 stukken) van den luit.-adm. Aart van Nes en de „Zeven Provinciën” (80 stukken) van den Luit.-Adm.-Gen. de Ruyter, met de seinen om alle hoofdofficieren en kapiteins voor een krijgsraad aan boord te roepen.

men vooral de zaal van groep IV (rechts achter) moet bezoeken. Hier geeft een treffend diorama een beeld van het aantal stoomschepen, onder Nederlandsche vlag in het wereld-scheepvaartverkeer varende. Het doek op den achtergrond stelt voor onze Noordzee-kust van Hoek van Holland tot IJmuiden en daarvoor liggen 464 schepen voor anker; elk schip is op 1/500 der ware grootte zoo natuurgetrouw mogelijk weergegeven.

Aan den tegenovergestelden wand hangen eenige statistische voorstellingen, waarvan ons vooral trof die, waarop we zien dat Nederland, wat de grootte zijner handelsvloot betreft, in verhouding tot zijn inwoners-aantal, op de vijfde plaats staat. Vóór aan gaan behalve Groot-Brittannië: de Scandinavische landen en Denemarken. Na ons komt Duitschland.

Na zóó lang op scheepvaartgebied rondgedwaald te hebben, wordt ten slotte de lust tot passagieren onbedwingbaar. En zoo zetten we dan koers naar de ontspannings-afdeeling, het Lunapark, van de eigenlijke tentoonstellingsterreinen gescheiden door „oud-Amsterdam”, een nabootsing van den Dam en omgeving in 1580. Ons kan dit Amsterdam niet bekoren; we hebben wel aardiger nagemaakte oud-Hollanden bij tentoonstellingen gezien. Het is er open en ongezellig; de kleuren van het beschilderd doek, waarmee de houten huizen zijn bedekt, zijn niet gelukkig. Om praktische overwegingen heeft men de omgeving van den Dam niet geheel natuurgetrouw nagebootst; zoo is, als we ons niet vergissen, het Damrak Rokin geworden, en het Rokin Damrak. Maar waarom dan nog niet meerdere wijzigingen aangebracht en bij voorbeeld verhinderd, dat men, zooals nu, op den Dam staande, naar buiten kan zien, niet naar het geïllustreerd weekblad „Buiten”, maar naar de groene weiden van den IJ-polder. Zelfs op drukke dagen is het er ongenoeglijk; men mist er de oud-Hollandsche intieme hoekjes geheel.

Op den Dam vinden we de Oude Waag en in de onmiddellijke nabijheid het oude Raadhuis. Men verzuime niet, een bezoek aan de Raadzaal te brengen. Niet zoozeer om de zaal zelve, als wel om de uitleggingen van hem, die, in oud-Hollandsch kostuum gekleed, den belangstellenden bezoeker dezer zaal een en ander verklaart. Deze zaal, zoo wordt verteld, bevindt zich nog in den linkervleugel van het tegenwoordige Stadhuis, tijdelijk als Koninklijk Paleis in gebruik. Vooral is merkwaardig, wat men te hooren krijgt over de copie van Rembrandt's „Nachtwacht”, die tegen den achterwand der zeer donkere zaal hangt. „Ze komen van een jachtpartij, dat zie je aan dat meisje-in-'t wit. Die rooie soldaat, links van den kapitein, is bijgenaamd de rooie-duivel; hij is altijd in de contramine, dat heeft de schilder ook willen laten zien, want juist nu er verzamelen is geblazen,

knijpt-ie er weer tusschen uit”. En welke naam luitenant Ruijtenburg krijgt? Het is ons helaas ontschoten.

De verklaring van Rembrandt's meesterwerk brengt in de juiste stemming voor een bezoek aan het Lunapark, waar de lof der zotheid in allerlei toonaarden wordt gezongen.

Door dezelfde firma, die oud-Amsterdam bouwde, is deze kermis-afdeeling opgericht; die architectonische leiding van één heeft de tenten een ietwat eentonig uiterlijk gegeven; we missen hier de rommelige opzichtige doch afwisselende wansmaak, die aan een gewone kermis een eigenaardige bekoring geeft, iets dwaaskinderlijks, en geheel in overeenstemming met wat de bezoeker daar doet en ziet. Overigens, geen woord van blaam treffe de vermakelijkheden zelve! Men kan er op vijf verschillende manieren in 't rond draaien, op twee manieren naar beneden glijden, in kleine karretjes zich over de ongewisse baren van golvende platen trachten voort te bewegen en — wat niet het minste genot is — men kan er degelijk, verstandig en ernstig Holland dwaas zien doen. Gelukkig een volk, dat nog dwaas kan doen, al is 't dan nog maar slechts zelden, zooals het onze. Want wat is vreugd anders als dwaasheid? Maar zetten wij deze Erasmiaansche bespiegelingen niet voort. Laat ons het stilzwijgen bewaren over de andere vermakelijkheden, ook niets verklappen van het betooverde huis. Men ga zelf zien en genieten.

Thans zijn wij aan 't slot gekomen van ons vluchtig overzicht dezer aantrekkelijke tentoonstelling en gaan wij voor anker liggen tusschen de bergen van Boven-Beieren, waar Münchener bier is en Tyroolsche muziek.

Overneming verboden.

NACHTVAL.

Wat is toch die teerheid
In de lage lucht?
De moede dag, die zich neêrvlijt
Zonder gerucht?

Is het d'avond, die komen moet
Op windekens,
Door de stilte, die droomen doet
Een teeren wensch?

't Is de nacht, die het denken brengt,
Hoe ieder mensch
Telkens zijn leed verlenget
Tegen zijn wensch.

LEO RIKMENSPOEL.

Foto B. Groot & Co.

DE „ENTOS.” DE WAAG OP OUD-AMSTERDAM.

OVERIJSSELSCH LEGENDES.

I. DE WITTE WIVE VAN ESPELOO.

(Slot)

ZE stond op, en zag hem aan.

„Ik zal het doen, Gait”.

Een lichte winteravond, dat de witte wive het liefste jaagt.

Geen buit echter voor haar klauwen. Ze speurt in den ronde, ze slaat haar nagels diep in de sneeuw. Lokkend roept ze.

Aan de schaduw van den horizon staat een man, rechtop, en wenkt de witte wive. Haar vleugelen laat ze uitwapperen, en ze vliegt hem tegemoet. Hij vlucht en eenige Meters is ze achter hem. Hij spreekt de tooverspreuk niet, hij is zekere buit voor de witte wive van Espeloo!

„Goud beloof ik jou, vreemdeling, dien ik niet ken, en die geen voet ooit gezet heeft op dezen grond”.

De vreemdeling staat stil en ziet haar aan.

„Goud geeft vreugde, een vreugde, die langzaam aan tot smart verwordt, nooit geluk!”

„Vreemdeling, versmaad me niet”.

De man rent voorwaarts en de witte wive volgt hem op den voet. Ze zal hem grijpen tegen zijn wil, want hij kent de tooverspreuk niet, die haar op een afstand houdt, en geen menschenkind kan zoo snel gaan als de witte wive van Espeloo. Zij matigt haar gang. Zekere buit is de vreemdeling.

Maar ineens wordt ze angstig, als ze ziet, dat de man in de

richting van de grens snelt, waarover zij niet gaan kan, dan met gevaar voor haar leven.

Zij tracht hem tegen te houden met zoete vlei-taal; ze dreigt hem zelfs, als hij haar lokstem niet hoort.

Zóó snel is nog nooit een mensch gegaan.

Het was Golida, die zich als man had verkleed, en die de witte wive wilde brengen over de grens, waar de heide stuit tegen het rijke land.

„Witte wive van Espeloo!” riep ze, „hier is een mensch, die je niet vatten kunt, geen aas voor je klauwen. Toch ben ik begeerlijke buit, en als je me in je hol zou sleepen, zou je nooit betere prooi hebben gekend. Loop, loop, ik vlucht voor je, ik wil gevangen zijn”.

De witte wive strekte haar hand uit, en riep den stormwind, en ook donkere wolken riep ze, die schaduwen sloegen over de sneeuw. Ze steeg op den stormwind, en zette zijn flanken aan, roepend, gelijk men een ros aanzet.

Even snel als de stormwind ging Golida, en ze vergiste zich niet in den weg, al was de nacht duister.

„Gait moet ik redden! Gait moet ik redden”, dacht ze, en ze ijde gelijk een vloed, die een vlakte binnenstroomt, gelijk een vuur, dat de heide verbrandt, en de stem van de witte wive, die den stormwind aanzette met krijschende drift, en de wolken bijeen riep, dat ze den klaren hemel en het lichte land verdoezelden, bleef even verre van haar.

Zij was de grens genaderd. Weder stond ze stil. En ze tergde de witte wive. „Nooit zie je me weer, witte wive, en toch ben ik een begeerlijke buit. Je weet niet, wie ik ben. Door liefde ben ik naar je gedreven. Was dit ooit iemand vroeger? Tracht me te vangen”.

De witte wive verhoef zich hoog op den stormwind, en drukte zijn teere zijden met sterke knie.

„Vlieg als nooit te voren”, beval ze toornig.

Golida vluchtte over de grens.

De stormwind hief zich, boog zich, in volle vaart, en tilde de witte wive zoo hoog, als nooit te voren, en sloeg haar over de grens, in één smak.

Toen gebeurde er iets vreemds...

De Wilgeman, die nooit zijn plaats verlaten had, en onbegrijpelijk had gestaan in den strijd der eeuwen, naderde met één pas, tilde haar op, en wierp haar in de schuimende rivier, dat 't water hoog opspatte, en haar angstkreet verloren ging in het geluid van den smak.

„Bevrijd is de heide van de witte wive van Espeloo”, juichte de Wilgeman.

Niet op het rijke, vruchtbare land hebben Gait en Golida hun huis gevestigd, maar op den dorren zandgrond, in de groeve, waar de witte wive had gewoond.

En ziet! terwijl alles verloren is gegaan, werd verbrijzeld, of verviel, wat er was op de groene landen, is hun huis hetzelfde gebleven in alle tijden, en hun nakomelingen wonen er, die elkander des wintersavonds vertellen van de booze heks, die honderden jaren geleden de heide heeft geteisterd. Zij hebben hun huis hecht op zandgrond gebouwd, en verlangen niet naar rijkere landen. Daarheen voerde de witte wive hen, die haar klauwen hadden geleden, en hun heele leven hebben zij hun zonde geboet.

Daar, waar de witte wive eens in de rivier is geworpen — te Windesheim — uren gaans van Espeloo, heeft 't water dikwijls een vuil-groene kleur. Dit komt door de witte wive.

Doch zelve stijgt ze nooit meer op, en haar macht heeft uitgedaan!

JOSEF COHEN.

VERSCHILLENDE GROENTEN.

NEDERLAND is tegenwoordig de groententuin van Europa, voor een groot deel toch wordt westelijk Europa van ons land uit er van voorzien en de uitvoer van verschillende groenten en ook ooftsoorten heeft vooral in de laatste jaren een ongekende vlucht genomen.

Foto B. Groot & Co.

DE „ENTOS.” DE STAND VAN DEN A. N. W. B. IN DE MIDDENZAAL VAN HET HOOFDGEBOUW.

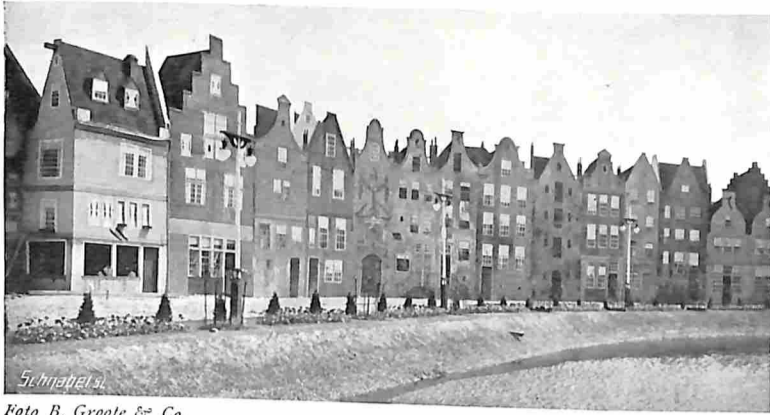

Foto B. Groote & Co.

DE „ENTOS”. KIJKJES OP OUD-AMSTERDAM:

Dat onze naburen dan ook niet weinig jaloersch zijn op den bloei van onzen Tuinbouw zal wel niet gezegd behoeven te worden en vooral in Duitschland zint men al geruimen tijd op middelen om den invoer van Nederlandsche groenten bezwaren in den weg te leggen. Gemakkelijk gaat dit echter niet, daar natuurlijk een prijsverhooging er het onmiddellijke gevolg van zou zijn, waar het groote publiek vooral tegen op komt.

Sommige groenten zijn reeds veel langer bekend, dan men wel vermoedt en de kultuur van enkelen verliest zich zelf in de grijze oudheid. Dit is o.a. het geval met de Kool. Enkele koolsoorten waren reeds bij de Romeinen bekend en deze gebruikten ze niet alleen als lekkernij, doch ook als medicijn en naar het schijnt in sommige gevallen lang niet zonder succes.

Behalve de koolsoorten zijn ook de Rapen of Knollen een zeer oude groente. Ook deze waren reeds bij de Romeinen bekend; zoo vinden wij vermeld, dat Plinius vertelt, dat hij knollen kweekte, die omstreeks 40 ponden wogen en Martialis zegt, dat Romulus ze in den hemel nog eet; hij zegt toch:

Haec tibi brumali gaudentia frigore rapa
Quae damus, in coelo Romulus esse solet.

Mart. Epigr. lib. XIII.

Niet onbekend is, dat een oud Belgische familie den naam draagt van Raepsaet, zij bezat een kasteel in de nabijheid van Oudenaarde en voerde als wapenspreuk „In semine virtus.” Bekend is het ook, dat het land van Waes destijds een flinken Raap in zijn wapen voerde.

Een groente, die hier destijds zeer veel gekweekt werd, doch door de Aardappel geheel is verdrongen, is de Pastinaak of Aardpeer. De plant geeft een zeer rijken oogst, de knollen zijn gekookt glazig en flauw zoet van smaak. Wonder is het dan ook niet, dat de zooveel smakelijker Aardappel haar gaandeweg de baas werd, hoewel dit nog betrekkelijk langen tijd geduurd heeft. Veel ouder, dan men wel zou vermoeden, is de Asperge als groente bekend, daar deze reeds door Dioscorides besproken en uitvoerig beschreven werd en ook de Biet is een zeer oude groente, waarvan zoowel Plinius als Theophrastos reeds melding maken.

Onder de groenten, die in het bijzonder hier te lande reeds zeer langen tijd gekweekt worden, kunnen wij verder nog vermelden de Turksche boonen, de Salade, de Uien, de Radijs en de Stokboonen.

E. Th. W.

SCHEY-BEECK.

(Slot).

WAAR Schey-beek zoovele herinneringen brengt aan Vondel en aan zijn liefde voor de natuur, zou men er toe komen eens in bijzonderheden na te gaan, hoe de natuur op onzen dichter inwerkte, en op welke wijze hij trachtte zijn indrukken weer te geven. Echter, we zullen ditmaal er ons toe bepalen, dit aantrekkelijk onderwerp niet dan even aan te raken; want vooreerst kan men hieromtrent reeds verschillende waardevolle opmerkingen vinden in het aardige boekje van Prof. Kalff over „Vondel's Leven”; in de tweede plaats — het is zaak, ons dit van tijd tot tijd te herinneren — is Schey-beeck zelf hier ons onderwerp en niet Vondel, al kan men niet over Schey-beek spreken, zonder véél te spreken over hem! Doch één opmerking over Vondel's natuur-verteebding wil ik hier toch uiten; het zooveel aangehaalde fragmentje uit den „Palamedes” geeft hiertoe zoozeer aanleiding. We zagen, hoe ongegeneerd de dichter hier de Nederlandsche realiteit schoof tusschen de klassieke verbeelding.... Welnu, die vermenging van het zelf geziene en het

aangeleerde, ook van 17de eeuwsch-moderne waarneming en klassischen stijl, is een kenmerk van den dichter; gelijk ze een kenmerk was van zijn tijd: dien der Hollandsche renaissance. In de wijze waarop de dichter zijn indrukken en gevoelens betreffende Schey-beeck uit, is ze ook telkens op te merken. Daar hebt ge het gedicht, welks begin we in den aanvang van dit praatje aanhaalden —: het beekje wordt beschreven, zooals de dichter het zag, maar dit, hoe aardig en waarlijk beekjesachtig de verzen ook in hun korte slagjes voortkabbelen, is den dichter niet genoeg. Er moeten „nymfjes” bij, mythologisch sieraad. Bij de voortreffelijk heldere ziening des dichters worden literatuur-reminescentzen uit de Oudheid gevoegd. De natuurindruk, zooals de dichter dien had ontvangen, werd weergegeven, maar er wordt een beetje klassicistisch geretoucheerd aan 't beeld.

Dit is Vondel altijd blijven doen. Het gevoel voor de natuur — dat alleen opleeft in hen die niet meer volop in de natuur leven — was met de renaissance herboren. De vroegere Middel-eeuwen kenden het niet. Geen wonder dan, dat het zich vermengde met een ander element van den modernen tijd: het classicisme, dat onzen landgenooten deed weten, hoe het in hen ontwaakte gevoel ook in de Oudheid had bestaan. Geen wonder ook, dat zij dan ook bij hun pogingen om hun liefde voor de natuur te uiten, min-of-meer onder den invloed kwamen der — immers ook zoo bewonderde — Antieken! Inderdaad, Vondel behoort nog tot de minst geïnfluenceerden, tot de oorspronkelijksten onder de oudheidkennende dichters.

Toch is er, ook in de wijze waarop hij over Scheybeek spreekt, steeds iets dat niet puur-plastisch-Hollandsch is. Iets idyllisch. Het doet denken aan Arcadië, of aan Horatius' verheerlijking van het leven „procul negotiis”. En hoezeer die voorstellingswijze — zonder dat men er zich wellicht bewust rekenschap van gegeven heeft — inwerkte op het nageslacht, blijkt wel hieruit, dat b.v. van Lennep den ouden Baeck zoo-maar tot „dichter” promoveert, en daaruit zijn omgang met Vondel verklaart. Van Lennep vergiste zich twee geslachten; de dichter Baeck was de *kleinzoon* van Vondels vriend; en de oude Laurens Joosten had den meer winstgevend en minder opzienbarenden werkkring van „suyckerbacker”: dat is fabrikant en handelaar in suiker. Hij was een zeer vermogend 1), maar een zeer weinig geleterd man, die bijvoorbeeld in een acte verklaart, dat hij geen Fransch verstaat. 2)

Foto C. Steenberghe.

WAAR DE SCHEY-BEECK IN DEN VIJVER VALT, „DE VISKENS IN DEN MOND”.

Ik zal mij, dunkt me, maar niet al te veel schamen over het feit, dat ik van de buitenplaats Schey-beeck terugkom voornamelijk met oude herinneringen. Want dat toch is *de* beteekenis van Schey-beeck: dat het oude herinneringen opwekt. Het is historisch terrein; waaraan niet alleen de naam van Vondel, maar ook die van van Baerle (Baerlaeus) is verbonden; Baerlaeus, die behalve Latijnsche verzen ook een Holandsch „Loff-gedicht op het eeuwichstroomende Beekje van den heer Laurens Joosten Baeck” schreef, dat hij opdroeg aan de beide *kleindochters* van Laurens Joosten, Magdalena en Eva. Dat was in 1632, dus acht jaar na Vondel's „Kamp”, aan de *dochter* van den ouden Baeck gewijd. We zullen bij dit gedicht van Van Baerle nu maar niet lang stilstaan; het is zéér rijk aan mythologisch sieraad; het meldt van Schey-beeck óók:

Hier heeft Hooft gescherpt zijn veder,
En gewrocht syn sinryck dicht,
Hier sat Vondel dickwijls neder,
Als hij van den aard gelicht

Drong omhoog door al de wolcken,
Boven bergen, boven lucht,
En verliet de aerdsche kolcken
Van dit beekjens nat bevocht (!).

Waarop dan weer, in een bijzonder weinig geslaagd poëem, wordt geantwoord door den oudsten zoon van den ouden Baeck, Jacob. Hij begint aldus:

Soolang mijn beek sal water hebben,
Soolang het Y sal vloen en ebben,
Soolang de son ons schijnsel geeft,
Soolang een mensch op aard sal wesen,
Sal uw gedicht staegh syn gelesen,
Omdat men weynig sulcke heeft.

Ook Vondel heeft op de „beleefdheid”, hem „gedaan” in het gedicht van Baerlaeus geantwoord, en op zijn beurt Schey-beeck gelukkig geprezen, omdat het door een van Baerle was bezongen. Men ziet, de dichters waren machtig beleefd tegen elkaar in die dagen. Ze zijn sedert wel eens tot een ander uiterste vervallen. Trouwens, daarvan wist men in Vondel's tijd ook wel.

Schey-beeck dan is vol van literaire herinneringen; en dat men aan dat abstracte bezit waarde toekent, blijkt wel hieruit, dat er buiten de tegenwoordige grens der plaats een villa staat, welke die glorie voor *zich* opeischt. Een quaestie die ik gaarne voor de liefhebbers laat. Ik wandel liever nog eens dit heerlijke buiten rond; over het lichte vijverbrugje, en bekijk het wijde rosarium, dat door vier beelden, de jaargetijden voorstellend (de Lente met een Hoorn des Overvloeds, de Zomer met sikkell en hooi, de Herfst met druiven, de Winter met een schaats), wordt afgezet. Ik zie een achteruitgang van het buiten, die den bewoners gelegenheid geeft over een ander landgoed de duinen, de zee te bereiken. En als we dan ten slotte over de beek, de Schey-beeck, den „naamheld” van dit buiten terugkeeren.... dan denk ik eens even na over dien naam „Schey-beeck”... Het

1) Zijn vermogen werd in 1631 op fl. 100,000 geschat. Zie Elias „De Vroedschap van Amsterdam”, I, 317.

2) Ik ontleen deze bijzonderheden omtrent den ouden Baeck aan een particulier schrijven van den bekenden Vondelkenner, den heer J. F. M. Sterck, die — naar we hopen: spoedig — meer bijzonderheden omtrent de familie Baeck (uit de notaris-archieven) zal publiceeren.

Foto C. Steenberg.

SCHEY-BEECK. BRUGGETJE OVER DEN VIJVER.

beteekende in onze gedachten een evocatie van de 17de eeuw; het beteekent voor wie het buiten mocht doorwandelen ook een schoone hedendaagschheid — maar vóór het heden en vóór de 17^e eeuw, vóór de oude Baeck hier zijn huis vestte, was er al die beek; en hoe kwam die aan haar naam? Mijn vriendelijke geleider weet het mij te vertellen: vanouds is die beek de scheiding tusschen de gemeenten Velsen en Beverwijk.

Echter.... Schey-beeck zal voor ons steeds een andere, een meerdere dan zijn etymologische beteekenis hebben. Schey-beeck.... wel laten we eindigen zooals we begonnen, met Vondeliaansche verzen:

Men sal sich met uw loof versieren,
Omdat het onvergankelijk leeft
Gelijk des dichters lauwerieren,
Daer bitse nijd geen maght aen heeft.

Zoo zij het!

J. L. WALCH.

Overneming verboden.

WIJ KOMEN.

De Domklok luidt
met hol geluid
d' ontslaapnen uit;
zij rusten!
Gelukkig zij
die, zorgen-vrij,
thans rij aan rij
gaan rusten!

De dood heeft geen
verschrikking, neen;
't is maar alleen:
het scheiden!
Het leven mag
dan schoon zijn, ach!
't brengt meengen dag
van scheiden!

De morgen lacht,
de groeve wacht
en noodt zoo zacht
tot komen....
Gaaf! — dooden — gaaf!
gij zijt gebaat!
't Zij vroeg of laat:
wij, levenden,
wij komen!....

J. OLIVIER VERHAAR.

Foto C. Steenberg.

SCHEY-BEECK. DE „VONDELHOF” BIJ DEN EENDENKOOI, PLEKJE, WAAR VOLGENS DE OVERLEVERING, VONDEL DIKWILS VERTOEFDE.

Foto toe Laer.

VERZAMELING POPPEN VAN DE VEREENIGING
„OUD HINDELOOPEN“.

DE ONTDEKKING VAN HINDELOOPEN.

HINDELOOPEN? Waar ligt dat ook weer?

Aha, ge zijt geen Fries, anders zoudt ge weten, dat Hindeloopen een der elf steden van Friesland is. Ook geen Hollander, want die weet wel, dat hij in Friesland zoeken moet. In Friesland? Ja, volgens algemeen Nederlandsche begrippen, maar de inwoner van Hielp'n (zooals zij zelf hun stadje noemen) zal u hardnekkig volhouden, dat „Hielp'n is 'n eiland op z'n eigen“ en wanneer hij naar Sneek of naar Leeuwarden gaat, dan gaat hij „naar“ Friesland. Geographisch is die opvatting van eiland niet geheel in den haak, zelfs schiereiland kan ik 't niet van ganscher harte noemen, maar iets apart is 't wel degelijk. 't Zijn andere menschen dan de Friezen, ze hebben 'n eigen taaltje... een eigen cultuur hebben, of liever *hadden* ze ook.

Maar hoe komt men er dan? Wel, met den spoortrein; 't ligt aan de lijn Leeuwarden-Sneek-Stavoren. 't Is van Sneek uit in een half uur, van Holland (Enkhuizen) uit in anderhalf uur te bereiken. En wat is er nu voor bijzonders aan Hindeloopen? Vraag dat aan den Hertog van Portland, aan den correspondent van den „Figaro“, aan Wertheim 1) of beter nog, ga er zelf eens heen en ik sta er u borg voor, ge zult uwe moeite niet beklagen.

Daar was eens een tijd, dat Hindeloopen wijd en zijd bekend was. In den tijd, dat men zeekasteelen bouwde in den trant van de „Zeven Provinciën“, galjoten en fregatten, die de betekenis van Holland, Zeeland en Friesland tot op de verste stranden vestigden of in stand hielden, toen was Hindeloopen de bakermat van die koene zeevaarders en bloeide het door de energie zijner zonen. Nog wordt op 't stadhuis een schilderstuk bewaard, waarop eenige dier schepen in volle zee en hangt er verder 't portret in olieverf van Auke Wybes, den eersten vreemdeling, die de Newa opvoer en 'n ontmoeting had met den Czaar aller Russen. Uit dien tijd dateert Hindeloopens weelde, die 't in staat stelde een cultuur en een kunstzin te ontwikkelen, waarvan

1) „Wertheim“ is de eigenaar van 't groote warenhuis in Berlijn. O.a. is daar een afdeling, waar de voortbrengselen van kunstnijverheid, die voor bepaalde landen typisch zijn, landsgewijs gegroepeerd zijn. Voor „Holland“ zag ik daar onlangs nagenoeg uitsluitend Hindelooper artikelen.

thans, na eeuwen nog, de resten, zij 't dan ook slechts sporadisch, aangetroffen worden.

Al lang is bekend de Hindelooper kamer in 't Panopticum te Amsterdam, maar menigeen denkt tevens, dat Hindeloopen zelf zoo ongeveer fossil, of althans onbereikbaar is. Niets is minder waar. Als ge van den trein Stavoren-Sneek uit uw blik westwaarts laat gaan, ontwaart ge plotseling, midden in vruchtbaar weiland, een alleraardigste verzameling huisjes, met flinke kerk, wier slanke toren hoog boven alles uitsteekt en ge krijgt onwillekeurig den indruk van 'n speelgoeddoos, welks inhoud voor de stoffeering van 't landschap is neergezet. Snoezig ziet 't er uit: zoo harmonisch en toch zoo vol afwisseling: geen twee huisjes 't zelfde, maar alle met 't zelfde cachet van rust en knusse vriendelijkheid.

Als ge 't station verlaten hebt en ge volgt den voet van den zeedijk, dan zijt ge binnen twintig minuten midden in die verzameling en ge bemerkt met verbazing, dat ze op stadsche wijze gegroepeerd is: de voorzijde der huizen tot straten en straatjes aaneenrijdend, de achterzijde der erven door kanalen en watertjes van elkaar gescheiden en ge bespeurt alras, dat 't verkeer te water minstens even druk (als ik dat woord hier gebruiken mag!) is als dat te land. De eerste straat, die we bereiken, is de elite-wijk. „Nieuwstad“ heet 't. Ja, wat is *nieuw*? 't Is hier van eene nieuwhed als

van de Nieuwe kerk te Amsterdam, zoo ongeveer van 't eind der 16^e eeuw, begin 1700: uit den tijd toen Hindeloopen nog 20-duizend zielen telde. Maar sedert heeft men geen behoefte meer gehad aan nieuwe wijken. Het aantal inwoners is steeds achteruit gegaan: thans zijn er nog slechts elfhonderd en een deel der oude stad ligt in de zee bedolven. En terwijl in andere steden, die met hun tijd meedingen, slechts hier en daar soms slechts met veel moeite, wat van die schilderachtige oudheid terug te vinden is, bestaat Hindeloopen nog bijna geheel uit huizengroepen, waarvan de onmiskenbare oudheid het

eerste is, wat zich aan u opdringt. „Nieuwstad“ werd gebouwd door de reeders en zeekapiteins en met oud-vaderlandsche degelijkheid ingericht. Helaas hebben niet alle huizen de tand des tijds kunnen weerstaan en vindt men tusschen die oude getuigen van een vergaan bloeitijdperk menige woning van een niets

Foto toe Laer.

GEZICHT OP HINDELOOPEN VAN DE INDIJKSBRUG AF.

Foto toe Laer.

HINDELOOPEN. AANGENAAM BEZOEK.

Foto toe Laer.

HINDELOOPEN. HET GEBOUW VAN DEN VISCHAFSLAG.

zeggende banaliteit, van een eenvoudige leelijkheid, maar laat ons liever 't oog gevestigd houden op 't vele eigenaardige, dat ons treft. Hier is 't een aardig geveltje, elders een vreemd gesneden deurpost met 'n oud jaartal, daar een schilderachtig complex van huisjes met erfjes, gescheiden door levendig vaarwater en van de vele bruggetjes, soms over 'n gracht, waar 'n goed gymnast overheen zou springen, geeft elk u een kijkje, waard 'n oogenblik voor te blijven stilstaan.

Zie, daar staat een deur open en uw blik wordt getroffen door aardige blauwe tegeltjes, gegroeped op een wijze, zooals ge misschien nooit te voren zaagt. Delftsch meent ge? 't Zal wel Makkumsch van oorsprong zijn, maar de stijl is speciaal Hindeloopensch. Nog duidelijker is die uitgedrukt in de beschilderingen. Ja, die kent ge natuurlijk, want er is wel één goed gesorteerd meubelmagazijn in onze groote centra, dat niet graag met een of ander artikel van Hindelooper kunst zijn uitstallast opsiert? Maar dat er nog overblijfselen zijn, die bewijzen, dat op dezelfde manier muren beschilderd werden, die men overal elders met een egale kleur zou bedekken, dat wist ge vermoedelijk niet. Er is ook niet veel meer van over, maar zoo hier en daar ziet ge zoo'n schot in lichten ondergrond, waarover zich in sierlijke bevalligheid bloemen en vogels en krullende ranken heenslingeren. In 't tegenwoordige weeshuis, dat ge voorbij geloopt zijt, omdat er uitwendig niets merkwaardigs aan te bespeuren is, en dat toen Hindeloopens bloei voor een tijdperk van verval had plaats gemaakt, niet meer op de weelderige manier van vroeger onderhouden kon worden, ziet ge b.v. dat de zoldering van 'n bedstede nog aan de banale opknapperij ontsnapt is. In 't gebouw Irene, in 't huis, waar thans een Hindelooper kamer ingericht wordt, zijn nog

van die oude overblijfselen, maar zooals gezegd, ze zijn zeldzaam. Bedstede! de herinnering aan dat bedompte, hygienisch sterk afgekeurde en steeds meer verdwijnende nachthok voor menschen doet u onwillekeurig de neus optrekken, maar ik verzeker u, als 't geld me op den rug groeide, zou ik mij wenschen een bibliotheek met precies zoo'n eikenhouten betimmering als 't „bedschut”, waarmee de Hindeloopers elke gedachte aan „slaapkamer” uit hun huiskamer weerden. Eenvoudig en streng van lijn, mooi van verhouding en uitgevoerd in dat eikenhout, dat thans van de aarde verdwenen schijnt te zijn, dat niet krimpt en niet trekt, niet buigt en niet barst. Een mooi gaaf, keurig onderhouden exemplaar bevindt zich in 't postkantoor en de vriendelijke briefengaarder is meestal wel bereid u in zijn huiskamer toe te laten om 't even te bewonderen.

Maar de kleederdrachten? Neen, dat is helaas voorbij. Dertig jaar is 't geleden, dat de laatste oude vrouw, die 't geregeld droeg, naar betere oorden vertrok, maar ze kunnen 't nog niet vergeten, die goede Hindeloopers en vroolijke deerntjes, dat hun voorzaten er zoo statig en voornaam mee uitzagen. Met zorg worden die antieke kleedingstukken bewaard en bij buitengewone feestelijkheden, als daar 'n Vorstenkind zich den volke vertoont of een elfstedentocht georganiseerd wordt of een prikslede-wedstrijd met ijsfeest op touw gezet is, dan tooien ze zich met de oude kleedij en vormen een schouwspel van kleurige bontheid.

En dezen zomer zullen ze zich mooier voordoen dan ooit, want ik schreef 't immers reeds hierboven: Hindeloopen is ontdekt. Ja zeker, ontdekt. Want 't was ingesluimerd in diepen dommel, en weggezakt in 'n vergetelheid, waar slechts weinig toeristen 't terug konden vinden. Reeders en zeekapiteins wonen er sinds lang niet meer en de trotsche zeekasteelen zijn terug gebracht tot ansjovisschuitjes, die wel niet meer dan een paar koppen aan boord kunnen bergen. Maar ontdekt is het, en wel door een arts uit Sneek, die bevonden heeft, dat 't water van de zee voor Hindeloopen zoo bij uitstek geschikt is om de zorgen, door een drukken werkkring op onzen rug opgestapeld, weg te spoelen, dat 't strand zoo heerlijk en de zeebodem zoo gelijkmatig zachtken glooiend was, dat 't eigenlijk verwonderlijk is, dat Hindeloopen niet van oudsher een drukbezochte badplaats is. „Wat niet is, kan worden,” dachten in 1912 eenige energieke ingezetenen en op bescheiden schaal beproefden ze wat in die richting te bereiken was. Zóó schitterend is die proef geslaagd, dat met betrekkelijk weinig moeite een kapitaal van eenige duizendjes bijeengebracht kon worden en thans een goed georganiseerde naamlooze vennootschap „Zeebad Hindeloopen,” zich krachtig inspant om door een naar de eischen des tijds ingerichte badgelegenheid de van nature zoo zeer begunstigde plaats tot zijn volle recht te doen komen. De organisatie der commissie biedt voldoende waarborg, dat Hindeloopen niet ontaarden zal in een mondain gedoe, waar allerlei menschen, die geen andere levensbestemming kennen, dan den tijd te dooden, zichzelf en anderen wat komen vervelen. Maar wie in een rustige, vriendelijke omgeving, in 'n gezonde frissche natuur zijn lichaam wil stalen of pogen te herstellen, die vindt in Hindeloopen daartoe uitgezochte gelegenheid.

Ik zelf heb zulke aangename herinneringen aan dat land, waar volgens de oude overleveringen de Friesche koningen reeds zoo gaarne vertoefden, dat ik van harte wensch, dat de badplaats Hindeloopen spoedig de plaats moge innemen waar zij recht op heeft.

A. E. W. T. L.

Overneming verboden.

HET GEWEI VAN DEN CARIBOU.

HET eenzame meer, glad als een spiegel tusschen zijn vlakke, verlaten oevers, spreidde zich rose, amber en met gouden glans uit naar de roode lucht, die wolkeloos was tot aan de plaats waar de zon zoo juist weggedoken was onder den met bosschen bezetten horizon. Het geheele meer langs was de oever aan den eenen kant een onafgebroken, boomlooze, woeste vlakte. Aan den anderen kant traden de lage, dichte gelederen van het dennenwoud bijna tot aan den waterrand naar voren, terwijl hunne toppen zich als lanspunten ten hemel hieven. Van dezen oever liep een landtong recht het meer in. Op het uiterste puntje hiervan stond, met zijn prachtig lichaam en statigen kop duister afgeteekend tegen den helder-rooden gloed, een reusachtige mannetjes elk, onbeweeglijk, alsof hij uit brons gegoten was. Hij stak zijn kolossalen snuit recht voor zich uit, alsof hij op het punt stond uitdagend te loeien. Zijn breedvertakte, platte gewei viel over zijn schouders neer.

Ver van het meer af lag een eenzame jager bij een wegstervend kampvuur, en staaarde naar de schitterende silhouet.

Foto toe Laer.

HINDELOOPEN. BIJ DE ZEESLUIZEN.

Een flauw vleugje van den geurigen houtrook prentte hem dit tafereel zóó onuitwischbaar in het geheugen, dat hij daarna des avonds nooit weder houtrook kon ruiken, zonder dat de heugenis aan de eenzame pracht van dat ruime en schitterende tooneel hem voor den geest kwam. Maar hij was jager, en de eland was de buit, dien hij begeerde. Waar hij lag was hij tegen den duisteren achtergrond der boomen en struiken onzichtbaar. Even later greep hij zijn geweer en een rol berkebast, die op een trompet geleek. Geruischloos als een slang, kroop hij naar de beschutting van een boschje jonge dennen. Toen stond hij op en glipte het bosch in.

Op hetzelfde oogenblik wendde de eland, alsof een waarschuwing voor zijn vijand plotseling en onbewust zijn brein doorflitst had, zich om, en ging geruischloos het woud in.

Weldra stierf het kampvuur weg tot wat witte asch, en het halfduister van een wolkeloozen nacht spreidde zich over de aarde uit. . . . stil, kil en zoet van vochtige, versterkende geuren van pijnboom, laurierbes en varens. Er was iets in de lucht, dat wees op vorst vóór den morgen. Het was nog bijna een uur voor het opgaan der maan. De wijde, geheimzinnige nachtwereld die zoo ledig en bewegingloos scheen, begon te leven van onzichtbaar, heimelijk leven, dat nagejaagd werd en najoeg; lievend, vreezend, bevend; genietend en wrekend. Maar men hoorde geen geluid, behalve nu en dan het onverklaarbare ritselen van een dood blad, of een spookachtig borrelen van water ergens in de schaduwen langs den oever.

Zijn weg door het woud zoekend zoo goed als het listigste van de rondsluipende nachtdieren, kwam de jager in het hartje van een boschje jonge dennenboomen, van onder welker neerhangende takken hij een goeden, duidelijken uitkijk had op den landtong. Hoewel teleurgesteld, was hij toch niet verwonderd te merken, dat de groote mannetjes-elands verdwenen was. Zich met den rug tegen een boompje zettend, met zijn geweer en berker of „elkhoorn”, over zijn knieën, zette hij zich tot wachten, tot wachten met dat onuitputtelijke geduld, die groote en toch onbeweeglijke waakzaamheid, die misschien van alle dingen van het woud wel het moeilijkste aan te leeren zijn. In de stilte die nu volgde, kwamen de boschmuizen weder te voorschijn, en hervatten hun spelen, met spookachtig gepiep en bijna onhoorbaar getrippel en geritsel over het droge tapijt van dennennaalden.

Eindelijk lichtte boven den vlakken, donkeren horizon achter het benedeneinde van het meer, het eerste bleke maanlicht aan. Toen de jager dit zag, bracht hij den berkenhoorn aan de lippen, en stiet er een diepen, blatenden roep door, wild en grotesque, en toch onbeschrijfelijk smeekend, als gaf deze roep uiting aan al het verlangen der wildernis. Tweemaal liet hij dien roep hooren, en wachtte toen, luisterend, en bevend van verwachting. Hij wist, dat als men een eland riep, men er nooit zeker van was, wat er komen zou. Het kon natuurlijk de verwachte eland zijn, die zijn kop met het groote gewei over het donkere struikenscherm stak, terwijl zijn vurige oogen rondwaarden, zoekend naar het wijfje, op wier verlangenden roep hij zich hierheen gehaast had. In dat geval zou hij misschien vagelijk voelen, dat hij bedreogen was, en geruischloos weder in de duisternis verdwijnen, of misschien ook zou hij het zich in den kop halen, dat een ander mannetje hem vóór was geweest, en door de struiken heendringen, zijn gewei schudden, de struiken geeselen en verwoed en uitdagend brullen. Doch aan den anderen kant kon het ook wel eens heelemaal geen mannetje zijn, die den leugenachtigen oproep gehoorzaamde. Het kon even goed een lompe wijfjeseland zijn, dol van jalouzie, en in haar dolle woede vast besloten haar mededingster onder haar vlijmscherpe hoeven te vertreden. Of het kon iets geheel anders en nóg gevaarlijker zijn. Het kon een beer zijn, een krachtig oud mannetje, dat geleerd had een wijfjeseland te bespringen en haar nek te breken met één slag van zijn klauw. In dat geval zouden er waarschijnlijk verschrikkelijke dingen gebeuren; want als een beer het in zijn kop haalt om een eland te besluipen, geeft hij hier doorgaans niet eerst kennis van. De eerste waarschuwing van zijn nadering zou zijn laatste verwoede losstormen zijn op dengeen die dien leugenachtigen roep geuit had. En voor een dergelijke mogelijkheid hield de jager altijd zijn geweer klaar.

Doch daarentegen was het ook zeer goed mogelijk, dat er heelemaal niets was. . . . dat er geen antwoord kwam, den geheelen langen, kouden, zilveren maannacht, al hanteerde hij den berkenhoorn ook nog zoo vaardig.

En de jager dacht, dat dit tot nu toe het resultaat geweest was. Had hij toevallig over den schouder gekeken, dan zou hij wel beter geweten hebben. Dan had hij de schaduwen zich kunnen zien verdichten tot een reusachtige, stoffelijke gedaante juist achter het boompje waartegen hij leunde. Dan had hij het kolossale, schemerige gewei kunnen zien, den

Foto toe Laer.

DE KLEEDERDRACHT VAN OUD-HINDELOOPEN.

norschen kop, en den neerhangenden snuit, de kleine oogjes, waarin, toen zij hem daar in hinderlaag ontdekten, een plotseling opklaaien van woede gebluscht werd door de tijdige wijsheid die de vrees het dier verleende. Doch de reusachtige gedaante loste zich weder op in de schaduw, en de jager was er zich in het minst niet bewust van, dat hij zelf beslopen en gadegeslagen was.

Na een lange stilte klonk de smeekende roep van den berkenhoorn opnieuw. Luid en lang riep hij; toen klonk er zacht een reeks liefkozende, verlangende tonen, ongeduldig en dringend. Toen de hoorn ophielde, kwam er een licht gekraak van takken uit de dikke duisternis aan gene zijde van den landtong. De jager begreep het niet. Want een mannetjes-elands, die afkwam op een roep, zou óf uitdagend komen aanstormen, en veel meer gerucht maken, óf hij zou heimelijk komen, en heelemaal geen leven maken. Met kloppende polsen boog hij zich voorover om te zien wat er op het landtongetje zou verschijnen.

Tot zijn verrassing was het geen eland, maar een klein grijs caribou-wijfje, dat bijna wit was in de horizontale stralen van de nu half-opgegangene maan. Zij werd gevolgd door een tweede wijfje, groter en donkerder dan het eerste, en daarna verscheen er een prachtige mannetjes-caribou. Zacht en verlokkelijk liet

Foto Haagsch III. bureau.

DE TENTOONSTELLING VAN SPORT EN TOERISME TE 'S-GRAVENHAGE.
HET AUTO-PAVILJOEN.

de jager nogmaals zijn roep hooren, doch niet één der caribous sloeg er acht op. Den mannetjescaribou was het volmaakt onverschillig of er al de een of andere wijfjesland verliefd en schor de maan stond aan te roepen. Hij en zijn opvolgsters waren op andere dingen bedacht.

Hij was een edel vertegenwoordiger van zijn soort, met heel licht-grijzen kop, hals en schouders, die zich wit afteekenden tegen het dofbruin van het overige van zijn huid. Maar zijn gewei, hoewel groot, was onregelmatig ontwikkeld, zóó onvolmaakt, dat de jager, die koppen wenschte, en geen huiden of vleesch, aarzelde om te schieten. Hij besloot, liever te wachten tot er een dier met een mooier gevormd gewei op het tooneel kwam, daar de wet van Nieuw-Brunswijk hem er slechts één toestond.

Verscheidene minuten lang bleef het mannetje over het meer staan staren, alsof hij half zin had om er over te zwemmen, en zijn twee wijfjes... gehoord evenals hijzelf, hoewel veel minder indrukwekkend... sloegen hem met plichtmatigen aandacht gade. Het bleek niet wat hij van plan was, want plotseling klonk er een luider en onstuimiger rumoer in de struiken, en de oogen van de kleine kudde wendden zich dien kant uit om te zien wat er zou komen. Een oogenblik later stormde er een tweede mannetje, ongeveer even groot als het eerste, maar veel donkerder gekleurd, verwoed de struiken uit. Het stormde tot halverwege den landtong, snuivend en uitdagend loeiend.

Deze tweede caribou had een mooi stel hoorns, maar de jager vergat te schieten.

Het witte mannetje, verrast door deze onverwachte uitdaging, stond een oogenblik verwaasd te kijken, en bewoog zijn lange ooren heen en weer. Toen scheen hem plotseling het heete bloed van jaloeersch eigendomsrecht en aangematigd bezit naar den kop te stijgen. De twee wijfjes, die hem, tegen elkander aangedrongen, in den weg stonden, op zijde duwend, trad hij met een verwoed gebrom naar voren om zich met den uitdager te meten. Met gebogen kop, den neus tusschen de knieën, en de talrijke scherpe punten van hun gewei recht naar voren, stormden zij op elkaar in en ontmoetten elkaar met een geweldigen schok en woedend gesnuif. De harde hoorns bonsden tegen elkaar aan met den drogen klank van hard hout. Daar zij ongeveer even groot waren, weerstonden beiden den schok. Beiden wankelden; doch zich onmiddellijk weder herstellend, stonden zij tegen elkaar op te dringen met al de kracht van hunne, zich tot het uiterste inspannende, deinende lichamen, terwijl hunne hoeven zich diep in het zand boorden.

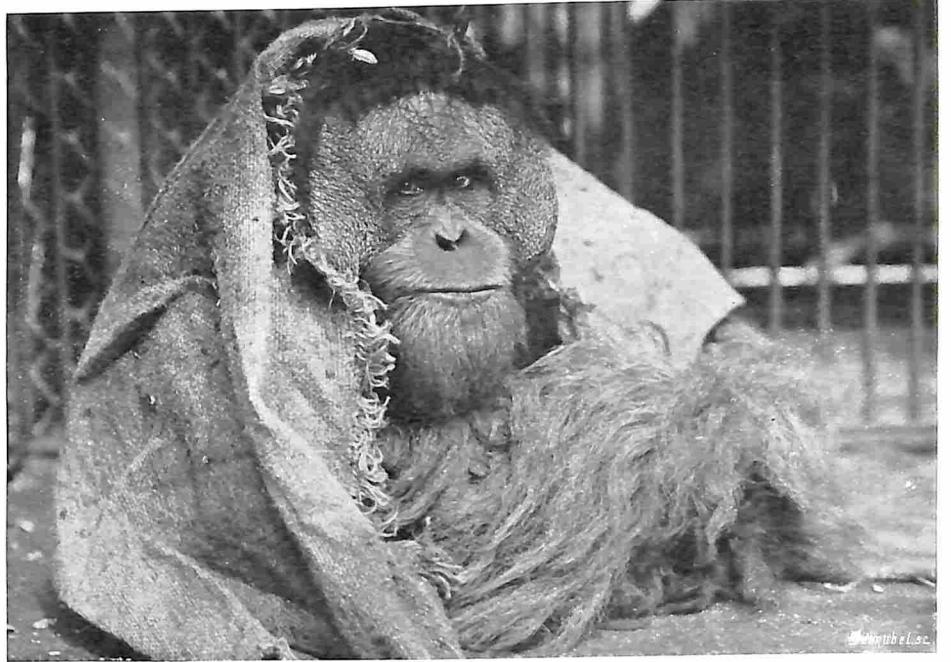
En toen, plotseling, alsof dit denkbeeld hen tegelijkertijd te binnen was geschoten, gingen zij van elkaar af, en sprongen achteruit, als schermers, die op hun hoede zijn.

Verscheidene spannende seconden lang stonden zij elkaar met gebogen gewei op te nemen, terwijl de wijfjes met hun groote oogen, en langzaam heen en weder bewegende ooren kalm toekeken, en de maan, die nu geheel op was, het tafereel met haar volle glorie bescheen. Het eenige belang, dat de wijfjes bij de zaak hadden, was, dat de sterkste van de twee het zou winnen, om hem, nadat hij bewezen had de meerdere te zijn, hun aanhankelijkheid te kunnen betoonen.

Plotseling maakte de laatst-aangekomene, als om de waakzaamheid van zijn tegenstander te verschalken, een schijnbeweging naar rechts, en schoot toen recht naar voren.

Maar het witte mannetje was een te ervaren kampvechter om zich door een dergelijke afgezaagde truc te laten beetnemen. Hij was gereed. Weder kletterden de hoorns tegen elkaar. Wederom klonk het zware hijgen en grommen door het stille woud, terwijl de volkomen tegen elkander opgewassen tegenstanders deinden en duwden, met hun achterpooten ver van elkaar, en terwijl hun hoeven het zand diep omwoelden.

(Slot volgt). CH. G. D. ROBERTS.

Haagsch III, bureau.

DE NIEUWE AANWINST VAN „ARTIS”. DE GROOTE ORANG-OETAN „SULTAN” (VOLWASSEN MAN). GESCHENK VAN DEN SULTAN VAN SERDANG.

DE TENTOONSTELLING VAN ZEEUWSCHE KLEEDERDRACHTEN, WONINGEN, GEBRUIKEN EN VOLKSKUNST TE MIDDELBURG.

NIEUW ZUID-BEVELANDSCHE KAMER MET NIEUW ZUID-BEVELANDSCHE KOSTUUMS.

OUD ZUID-BEVELANDSCHE BOERENKAMER MET OUD ZUID-BEVELANDSCHE KOSTUUMS. IN HET MIDDEN ZIJN EDEL ACHTBARE DE BURGEMEESTER VAN WEMELDINGEN, DIE ZICH NOG STEEDS IN DEZE KLEEDING TE MIDDEN DER ZIJNEN BEWEEGT.